

Portefeuillehouder: N. Dauven
Datum collegevergadering: 29 april 2025
Datum commissievergadering: 12 mei 2025
Datum raadsvergadering: 26 mei 2025

1. Onderwerp

Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026-2030

2. Voorstel

- Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 vast te stellen.
- De financiële consequenties van het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 gefaseerd (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) in de P&C-documenten te verwerken;
- Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 te publiceren;
- De afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit te zijner tijd in overeenstemming te brengen met de inhoud van het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026-2030.

3. Inleiding

Gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul hebben in 2023 voor het eerst samen een (strategisch) Regionaal Beleidskader Afval- en Grondstoffen opgesteld. Dit nieuwe beleidskader geeft duidelijkheid over ambitie, strategie & kaders, regionale samenhang en focus & afbakening. In de gemeenteraadsvergadering van 5 februari 2024 heeft de gemeenteraad van Valkenburg aan de Geul het Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul (hierna: beleidskader) vastgesteld.

Grondstoffenplan Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul

Navolgend op het beleidskader is er in de periode maart 2024 tot en met december 2024 geschreven aan het Grondstoffenplan. Het Grondstoffenplan is tactisch en operationeel van aard en beschrijft de concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Het Grondstoffenplan omvat tevens een financieel hoofdstuk met een inzicht in de projectkosten, de investeringen, de exploitatiekosten en de indirecte kosten. Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul is daarnaast voorzien van een doorrekening van de financiële consequenties per ingang van 2031.

Accordering Bestuur GR Geul en Maas (19 december 2024)

Onder regie en verantwoordelijkheid van de GR Geul en Maas zijn er drie grondstoffenplannen opgeleverd. Elke gemeente binnen de GR Geul en Maas heeft zijn eigen individuele Grondstoffenplan. De drie Grondstoffenplannen zijn volgens planning d.d. 19 december 2024, geaccordeerd door het Bestuur van de GR Geul en Maas. Het GR Bestuur denkt aan de hand van het Grondstoffenplan een goed en evenwichtig pakket aan tactische en operationele maatregelen te hebben samengesteld om de visie, ambities en doelstellingen uit het vastgestelde beleidskader (op termijn) te gaan realiseren. De financiële consequenties die de drie individuele grondstoffenplannen met zich meebrengen, worden (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) gefaseerd verwerkt in de P&C-documenten (Kaderbrief, Ontwerp Begroting en de Definitieve Begroting) van de GR Geul en Maas voor de aankomende jaren. Daarnaast worden de financiële consequenties vertaald in de gemeentelijke begroting (de geraamde gemeentelijke bijdragen aan de GR en kredieten ten behoeve van investeringen, de eenmalige projectkosten, etc.).

Aanbieding Grondstoffenplan aan Maastricht (15 januari 2025)

Middels de aanbiedingsbrief Grondstoffenplan aan Valkenburg aan de Geul d.d. 15 januari 2025 heeft het Bestuur van de GR Geul en Maas het Grondstoffenplan van Valkenburg aan de Geul ter verdere besluitvorming doorgezonden naar het College van Burgemeester en Wethouders. Zie bijlage 1 (Aanbiedingsbrief) en bijlage 3 (Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030).

Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul heeft twee bijlagen: een Handboek Grondstoffenplan, Achtergrond en uitwerking van de gefaseerde maatregelen in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul (bijlage 2) en een Participatieverslag (bijlage 4).

De beoogde (lange termijn) effecten zijn duidelijk omschreven in het Regionaal beleidskader. Het Grondstoffenplan is tactisch en operationeel van aard en beschrijft de concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Deze keuzes, acties en maatregelen vereisen financiële dekking.

4. Beoogd effect / doel

De beoogde (lange termijn) effecten zijn duidelijk omschreven in het Regionaal beleidskader. Het Grondstoffenplan is tactisch en operationeel van aard en beschrijft de concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren.

De 4 doelen zijn:

1. 90% grondstofscheiding van goede kwaliteit voor de stromen waar een haal- of brengvoorziening voor is.
2. Inwoners waarderen het afvalbeleid en de mogelijkheden die ze daarin hebben. Tevredenheid over het afvalbeleid is een rapportcijfer 7 voor alle onderdelen.
3. De overlast van afval in de openbare ruimte is sterk afgenomen.
4. Afvalbeheerkosten zijn in lijn met de gevraagde service en vergelijkbare gemeenten.

5. Argumenten

1.1 Om formele rechtskracht te hebben dient het *Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030* via het Gemeenteblad gepubliceerd te worden. Inwoners hebben dan weet van de beleidsregels en kunnen daar naar handelen.

1.2 Middels de vaststelling van het *Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030* wordt 'groen licht gegeven' voor de gefaseerde uitvoering van concrete keuzes, acties en maatregelen, met als doel de visie en ambities van het Regionaal beleidskader (uiterlijk in 2030) te realiseren. Dergelijke keuzes, acties en maatregelen vergen financiële middelen.

Hiertoe is het GR Geul en Maas (via haar P&C-documenten) bevoegd, maar óók het College van Burgemeester en Wethouders (de geraamde gemeentelijke bijdragen aan de GR) én de Gemeenteraad (het voteren van kredieten ten behoeve van investeringen). Zonder dergelijke besluiten, kan het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul niet worden uitgevoerd. En zonder Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul wordt geen invulling gegeven aan de ambities, strategie en kaders van het (vastgestelde) Regionaal beleidskader. Het college zal gefaseerd voorstellen aan de raad voorleggen met betrekking tot deze financiële dekking in de periode t/m 2030.

1.3 De keuzes, acties en maatregelen als genoemd in het *Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030* dienen gebaseerd te zijn op een formele rechtsgrond. Tenslotte vereisen de keuzes, acties en maatregelen uit het Grondstoffenplan een formele basis/rechtsgrond. Zodoende dienen de Afvalstoffenverordening (Bevoegdheid Raad) en het Uitvoeringsbesluit (Bevoegdheid College) in overeenstemming te worden gebracht met de inhoud van het *Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030*.

Op het gebied van afvalinzameling en -verwerking is dat de Afvalstoffenverordening gemeente Valkenburg aan de Geul (bevoegdheid Gemeenteraad) en het daarop gebaseerde Uitvoeringsbesluit gemeente Valkenburg aan de Geul (bevoegdheid College). Derhalve dienen beide juridische documenten in overeenstemming te worden gebracht met de inhoud van het *Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030*.

6. Kanttekeningen/Risico's

De GR Geul en Maas gaat over de (organisatorische en logistieke) huishoudelijke afvalinzameling en de exploitatie van de milieuparken. Het Grondstoffenplan (tactisch en operationeel van aard) geeft duidelijkheid over de voorziene keuzes, acties en maatregelen. In haar P&C-documenten verschaft

de GR Geul en Maas duidelijkheid over kanttekeningen en risico's die daarbij aan de orde zijn. Onderwerpen zoals: stand van zaken aanbestedingen en de gevolgen voor personeel & organisatie komen hierbij aan bod.

Gemeente Valkenburg aan de Geul gaat daarentegen over het (strategische) afvalbeleid welke is omschreven in het reeds vastgestelde beleidskader. De geformuleerde doelstellingen van het beleidskader zijn erop gericht om op alle domeinen van het afvalbeleid het goede te behouden en de resultaten verder te verbeteren.

In haar P&C documenten rapporteert Gemeente Valkenburg aan de Geul over onderwerpen zoals effecten op duurzaamheid, de kwaliteit van de openbare ruimte, de milieudoelstellingen & afvalscheiding, de tevredenheid onder de inwoners over het nieuwe afvalbeleid en de hoogte en betaalbaarheid van de afvalstoffenheffing.

Een mogelijk risico of kanttekening zou kunnen zijn dat de voorziene keuzes, acties en maatregelen uit het Grondstoffenplan niet of in onvoldoende mate bijdragen aan de visie en ambities uit het beleidskader (uiterlijk in 2030). Wanneer uit de periodieke beleidsmonitoring blijkt dat de 4 doelstellingen van het Regionaal Beleidskader niet of (succesvol) genoeg worden benaderd of gerealiseerd, dan is er bijsturing van het beleid of aanpassing (vertraging, versnelling, ombuiging, etc.) van de voorziene keuzes, acties en maatregelen noodzakelijk.

7. Financiën

Hoofdstuk 6 omschrijft uitgebreid de financiële gevolgen van het Grondstoffenplan. Als alle maatregelen zoals beschreven in het Grondstoffenplan in 2031 zijn doorgevoerd bedraagt de geraamde ophoging van de exploitatiekosten structureel € 280.000 voor onze gemeente. De incidentele projectkosten bedragen in totaal voor de periode 2026-2030 ca. € 626.000.

Een groot gedeelte van de hogere exploitatiekosten bestaat uit kapitaallasten concreet en bedrag van € 121.000, voortkomend uit de investeringen in nieuwe containers, waarmee een bedrag gemoeid is van € 1.076.750. De financiële consequenties van het Grondstoffenplan dienen ten laste te worden gebracht van de begroting. Voor de dekking hiervan zal een voorstel worden opgenomen in de Kadernota 2025.

Voor de volledigheid wordt nog opgemerkt dat in de geraamde ophoging van de structurele exploitatiekosten geen rekening is gehouden met het realiseren van het ambitieniveau van onze gemeente of financiële voordelen die ontstaan door de te nemen maatregelen.

8. Uitvoering

Net als het reeds vastgestelde beleidskader is het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul tot stand gekomen via een participatieproces. Er zijn enquêtes gehouden onder de inwoners en medewerkers van Stadsbeheer. Er heeft afstemming plaatsgevonden met Toezicht en Handhaving en Communicatie. In bijgaand Participatieverslag, Grondstoffenplan 2026 - 2030 (bijlage 4) zijn de inzichten en conclusies van het participatieproces beschreven. Daarnaast zijn verdiepende interviews gehouden met belangrijke stakeholders zoals: de sociale wooncorporaties (Woonpunt, Servatius, Maasvallei en Wonen Limburg), een commerciële huisvestingsorganisatie (Holland2Stay) en een vertegenwoordiging van inwoners met een handicap (Stichting Samen onbeperkt).

Uitvoering van de werkzaamheden

Bij positieve besluitvorming van de Gemeenteraad wordt gestart met de voorbereiding van alle uitvoeringsacties die per 1 januari 2026 (en verder) dienen plaats te vinden. Zie onderstaande tabel in de kolom jaarschijf 2026.

Fasering & Uitvoeringsacties: Grondstoffenplan	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Milieuparken – GR Geul en Maas						
A. Doorontwikkeling Milieuparken - Circulair Ambachtscentrum	X	X	X	X	X	X
B. Poorttarieven gratis (muv. Grof- en Fijn huishoudelijk restafval)	X					
C. Aanvang Afvalcoaching	X					
D. Uniformeren van de tarief gemeentelijke restzak		X				
E. Viermaal per jaar inzameling textiel aan huis door Kringloop Zuid		X				
F. Introductie van de BEST-tas (mits uitvoering via Kringloop Zuid)		X				
G. Ter beschikking stellen van greenclips op de milieuparken		X				
H. Containermanagement, innovatie sensor/toegangscontrolesysteem		X	X			
I. Introductie van de Ja sticker in Maastricht, Meerssen en Valkenburg		X	X			
Valkenburg						
1. Eens per jaar gratis voorrijkosten bij inzameling GHA (op afspraak)	X					
2. HAH OPK-inzameling Valkenburg (vanaf 1 juli 2025)	X					
3. Plaatsing ondergrondse luier- en INCO containers bij milieuperrons	X					
4. Inzameling van grof tuinvuil aan huis (afspraak of via afvalkalender)		X				
5. Invoering dynamische inzaelfrequentie GFT+E aan huis (41x p.j.)		X				
6. Planmatige plaatsing van afvalperrons			X			
7. Plaatsing grijze (140 liter, REST) rolcontainers overige dorpen-kernen				X		
8. GFE verzamelcontainer bij hoogbouw		X	X	X		

NB: Over de uitvoeringsacties in de kolom jaarschijf 2025 heeft reeds separate besluitvorming plaatsgevonden. De uitvoering van deze maatregelen vinden inmiddels plaats.

9. Communicatie

Communicatie is een centraal onderdeel en wordt in Hoofdstuk 4 van het Grondstoffenplan uitgebreid toegelicht. De communicatie over het grondstoffenplan kent 2 lagen:

- 1) Bewustwording van het feit dat er heel veel gaat veranderen in het afvalstelsel, vanaf nu en in de komende jaren;
- 2) Maatwerkcommunicatie over alle maatregelen die de komende jaren uitgerold gaan worden, telkens voor andere doelgroepen, andere gebieden en op andere momenten.

In december 2024 is in de Mazjerang gecommuniceerd over de maatregelen die per 1 januari 2025 (jaarschijf 2025 uit de voorgaande tabel) zijn ingevoerd. Communicatie zal vergelijkbare communicatie inzetten voor de maatregelen die per 1 januari 2026 (en verder) gaan plaatsvinden.

10. Bijlagen

- B1 Aanbiedingsbrief Grondstoffenplan aan Valkenburg aan de Geul d.d. 15 januari 2025.
- B2 Handboek Grondstoffenplan, Achtergrond en uitwerking van de gefaseerde maatregelen in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul
- B 3 Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030
- B4 Participatie onderzoek Valkenburg, Grondstoffenplan 2026 - 2030

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 29 april 2025;

Gehoord de raadscommissie Algemene Zaken en Middelen de dato 12 mei 2025;

B e s l u i t :

- Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 vast te stellen.
- De financiële consequenties van het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 gefaseerd (gedurende de jaren 2026 t/m 2030) in de P&C-documenten te verwerken.
- Het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026 - 2030 te publiceren.
- De afvalstoffenverordening en het Uitvoeringsbesluit te zijner tijd in overeenstemming te brengen met de inhoud van het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026-2030.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 26 mei 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter